

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. II. Reliqua ad Sacramenti Confirmationis declarationem necessaria.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

debuisset repeti forma, nam quando ungebatur oleo, forma non erat vera, ut constat ex ipso capite, ubi dicitur non fuisse eum unctum Chrismate, sed oleo, nempe catechumenorum, aut infirmorum; forma autem importat unctionem Chrismate factam.

X. *Qualis olei & balsami permixtio ad Chrismatis consecrationem requiratur.*
Ad Chrisma tamen non est necessarium, ut singulæ partes olei substantialiter permisceantur balsamo, sed solum, ut tanta quantitas adhibeatur illi mixto, quanta sufficit, ut omnes illius partes aliquo modo per illud alterentur, recipiendo scilicet ab eo odorem, & alias qualitates. Balsamum tamen Indicum, licet diversæ sit speciei à Palæstino, est materia sufficiens ad conficiendum Chrisma. Unde Paulus III. & Pius IV. non dispensarunt cum Indis, ut illo Balsamo uterentur in conficiendo Chrismate, sed declararunt esse materiam sufficientem.

XI. *De essentiâ hujus Sacramenti est, ut Chrisma sit ab Episcopo benedictum, quia hoc affirmat Concilium Florentinum: unde, licet ex dispensatione Pontificis administrationem Sacramenti Confirmationis simplici Sacerdoti commissam aliquando esse dicat, de quo plura postea, Chrismate tamen, inquit, per Episcopum confecto: & idem nostris temporibus concessisse dicitur Gregorius XII. Sacerdoti in Indiis, hac tamen lege, ut uteretur Chrismate consecrato ab Episcopo; quod etiam docet Sanctus Dionysius in Ecclesiasticâ Hierarchiâ, ubi ritum hujus Sacramenti describens dicit, Chrisma debere confici ab Episcopo. Tandem hæc semper fuit praxis Ecclesiæ: unde cum Concilium Tolet. 1. can. 2. insinuat quosdam Sacerdotes contempsisse Chrisma; in primis improbat illam consuetudinem, deinde non loquitur de Chrismate Confirmationis, sed de illo, quod Episcopi singulis annis ad suas Ecclesias parochiales tenentur destinare, & Parochi petere ad usum Baptismatis.*
Essentiale est huic Sacramento ut Chrisma sit ab Episcopo benedictum, quia hoc affirmat Concilium Florentinum: unde, licet ex dispensatione Pontificis administrationem Sacramenti Confirmationis simplici Sacerdoti commissam aliquando esse dicat, de quo plura postea, Chrismate tamen, inquit, per Episcopum confecto: & idem nostris temporibus concessisse dicitur Gregorius XII. Sacerdoti in Indiis, hac tamen lege, ut uteretur Chrismate consecrato ab Episcopo; quod etiam docet Sanctus Dionysius in Ecclesiasticâ Hierarchiâ, ubi ritum hujus Sacramenti describens dicit, Chrisma debere confici ab Episcopo. Tandem hæc semper fuit praxis Ecclesiæ: unde cum Concilium Tolet. 1. can. 2. insinuat quosdam Sacerdotes contempsisse Chrisma; in primis improbat illam consuetudinem, deinde non loquitur de Chrismate Confirmationis, sed de illo, quod Episcopi singulis annis ad suas Ecclesias parochiales tenentur destinare, & Parochi petere ad usum Baptismatis.

XII. *Dicitur cum Caietano, qui contra omnes Theologos ait sufficere Chrisma à simplici Sacerdote consecratum; qui enim, inquit, potest majus, nempe consecrare Eucharistiam, potest minus, nempe consecrare Chrisma. Sed nulla est consequentia; nec enim in naturalibus sequitur, potest ignis producere ignem, ergo & aërem, multo minus sequitur hoc in causis moralibus, ubi omnia sunt ad arbitrium instituentis, qui unum potuit concedere non aliud, alioqui & posset simplex Sacerdos consecrare & templa & altaria, cum possit Eucharistiam: & propter hanc rationem non valet in Sacramentis argumentum à paritate rationis, ut omnes affirmant.*
Nec audiendus hac in re est Caietanus, qui contra omnes Theologos ait sufficere Chrisma à simplici Sacerdote consecratum; qui enim, inquit, potest majus, nempe consecrare Eucharistiam, potest minus, nempe consecrare Chrisma. Sed nulla est consequentia; nec enim in naturalibus sequitur, potest ignis producere ignem, ergo & aërem, multo minus sequitur hoc in causis moralibus, ubi omnia sunt ad arbitrium instituentis, qui unum potuit concedere non aliud, alioqui & posset simplex Sacerdos consecrare & templa & altaria, cum possit Eucharistiam: & propter hanc rationem non valet in Sacramentis argumentum à paritate rationis, ut omnes affirmant.

SECTIO SECUNDA.

Reliqua ad Sacramenti Confirmationis declarationem necessaria.

I. *Christi quo hæc Sacramentum confertur, esse debet Christi illius anni.*
DIXIMUS sectione præcedente materiam remotam Sacramenti Confirmationis esse Chrisma: quamvis autem ex gravi præcepto obligante sub mortali Chrisma esse debeat novum & recens, seu illius anni, annum more Ecclesiastico à Paschate ad Pascha, seu à feriâ quintâ Cœnæ Domini anni hujus ad feriam quintam sequentis computando: hoc tamen non requiritur ad valorem Sacramenti, sed quodvis Chrisma quod manet substantialiter incorruptum, & odorem

R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

seu fragrantiam balsami retinet, est materia sufficiens, sive balsamum illud, ut supra diximus, sit Palæstinum, sive Indicum, sicut vinum, sive sit album, sive rubrum, Hispanicum vel Germanicum, est materia Eucharistia.

Quod verò sub peccato mortali sit obligatio in administratione hujus Sacramenti utendi novo & recente Chrismate, modo jam dicto, constat; in primis enim Fabianus Epist. 2. hoc ait esse necessarium ex Apostolicâ traditione. Idem etiam in variis Conciliis præcipitur, ut in Concilio Carthaginensi quarto, Concilio Vasensi, & Concilio Toletano primo. Quamvis autem hæc ita sint; non tamen arguunt, ut supra dixi, esse de necessitate Sacramenti; quod enim Chrisma sit ejusdem vel alterius anni, modò verum sit & incorruptum, quid accidentale est valori Sacramenti, ut rectè Suarez hie, disputat. 33. sect. 1. Cum ergo nunquam in Conciliis dicatur hoc esse de essentiâ Sacramenti, non est cur quisquam hoc affirmet.

Materia proxima essentialis, sicut secundum omnes in Baptismo est ablutio, ita in Confirmatione est unctio Chrismatis in formâ Crucis in fronte confirmandi ducta. De unctioe eodem modo probatur ac de ablutione, quia nimirum hæc Sacramenta in actione consistunt. De formâ Crucis id docet Florentinum ad Armenos, Patresque passim affirmant, confirmatque communis praxis Ecclesiæ: tandèque ipsa Sacramenti forma indicat: *Signo te signo Crucis*, &c. in fronte verò debere Crucem fieri & probat praxis Ecclesiæ, & Patres ac Canones affirmant; quod etiam probatur ex fine Confirmationis, qui est, ut accipiamus robur ne erubescamus Crucem Christi, frons autem sedes verecundiæ est, ut ait Florentinum citatum, quod eodem modo requirit ut fiat Crux in fronte, atque ut omnino fiat. Tandem essentialè videtur ut immediatè formetur Crux manu Episcopi, & non mediatè solum, medio scilicet aliquo instrumento, quia essentialè est huic Sacramento manus impositio, hæc autem, ut ex praxi constat, non est alia, quàm hæc Crucis efformatio.

Imò Apostoli nunquam hoc Sacramentum sine chrismate & unctioe per solam manus impositionem contulerunt. Probatur, nam hoc Sacramentum secundum Sanctum Dionysium est Sacramentum unctiois, & cap. 4. de Ecclesiasticâ Hierarchiâ tradit modum conficiendi hoc unguentum, idque ex traditione, ut ait, Apostolicâ. Idem etiam docet Fabianus Pontifex Ep. 2. ad Orientales: idem etiam testatur Divus Clemens in constitutionibus Apostolicis. Deinde debuissent adhibere diversam formam, & sic facere diversum Sacramentum. Quod verò dicatur per impositionem manuum id præstitisse, non obstat, nam hæc unctio est manus impositio; Sancti enim Patres, quorum tempore certum est adhibitam fuisse hanc unctioem, vocant nihilominus hoc Sacramentum, Sacramentum impositionis manuum.

Forma hujus Sacramenti hæc assignatur in Concilio Florentino: *Signo te signo Crucis, & confirmo te Chrismate salutis in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti*: quæ verba veliis æquivalentia sunt de essentiâ formæ. Bellarminus libro de Confir. cap. 10. ait hæc verba *Chrismate salutis* non esse essentialia, sed intelligi sub vocabulo *Confirmito*, sicut aqua sub voce *Baptizo*, atque in antiquo rituali Romano, quod ordo Romanus dicitur,

M m 3

II. *Ostenditur dari præceptum grave utendi Chrismate ejusdem anni in Confirmatione.*

III. *Materia Confirmationis propria est unctio Chrismatis.*

IV. *Confirmationem sine unctioe Chrismatis nunquam contulerunt Apostoli.*

V. *Quasi forma Sacramenti Confirmationis.*

dicitur, haberi hanc formam, ut refertur ab Alcuino: *Signa eos Domine signo Crucis, ego te confirmo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.* Alii tamen dicunt expresse requiri illa verba, nec tam clarè intelligi per verbum *confirmo* materiam remotam hujus Sacramenti, quàm per verbum *baptizo* materiam remotam Baptismi: adduntque Alcuinum non retulisse totam formam.

VI. *Sacramenti Confirmationis ordinarius Minister est solus Episcopus.*

Ordinarius hujus Sacramenti minister est solus Episcopus, ut definitum est in Concilio Florentino, in decreto Eugenii, & Tridentino sess. 7. can. 3. de Confirmatione: deinde ubi Diaconi aliquos baptizassent, ut Philippo contigit in Samaria, mittebantur Apostoli, quibus soli Episcopi jam in potestate Ordinis succedunt, ut confirmarentur. Imò Apostoli sibi hoc tanquam proprium sumpsisse leguntur, cum tamen verosimile sit plures tunc Sacerdotes simplices fuisse, à quibus multi fuerant baptizati.

VII. *Quid velint Concilia & Canonnes, dum dicunt Sacerdotes ex permissione Episcopi Christumate unxisse infantes.*

Quando autem in Conciliis & Canonibus quibusdam insinuat, Sacerdotes ex permissione Episcoporum signasse, & Chrismate unxisse infantes, sermo est de unctione aliqua cæremoniali, quæ tamen tunc à solo usurpabatur Episcopo, cæremonia autem hæc, vel adhibita erat in Baptismo, vel exorcismis ad expellendum demonem. & cap. *Omni tempore de consecratione*, dist. 4. quod præcipue citatur, subditur, nec liceat Presbytero, prius Episcopo introire in baptisterium, quod signum est loqui de cæremoniis Baptismi: imò olim non licebat Sacerdoti, præsentè Episcopo baptizare.

VIII. *Ex Concilio Florentino ostenditur posse ex commissione Summi Pontificis simplicem Sacerdotem administrare Sacramentum Confirmationis.*

Ex commissione tamen Summi Pontificis potest simplex Sacerdos Confirmationem administrare: ita omnes hodie communiter contra Durandum & Scotum. Probatur primò ex Concilio Florentino, ubi ex dispensatione Pontificis id aliquando factum esse refertur. Secundò Divus Gregorius, ut vidimus, ejusmodi facultatem concessit quibusdam Sacerdotibus in Sardinia, & Adrianus VI. aliisque Pontifices pro nationibus quibusdam remotissimis, quò mitti commodè Episcopi non poterant. Dicere autem Pontificem in facto tam gravi errasse, sine injuriâ Sedis Apostolicæ fieri non potest.

IX. *Simplex Sacerdos ex vi sua ordinationis habet potestatem remotam confirmandi.*

Neque hinc sequitur Pontificem quidquam mutare posse circa essentialia Sacramentorum; simplex enim Sacerdos habet ex vi suæ ordinationis potestatem remotam seu inchoatam confirmandi, quæ accedente commissione, seu delegatione Pontificis redditur completa. Non tamen propterea potest à Pontifice concedi simplici Sacerdoti, ut Chrisma conficiat & consecret; peculiaris enim contingere potest necessitas concedendi facultatem confirmandi, cum omnibus locis, etiam per diuturnum tempus adesse nequeant Episcopi, vix autem potest contingere, ut alicubi longo tempore haberi nequeat Chrisma, cum facilè quovis transferri possit.

X. *Omnis & solus homo baptizatus est subiectum aptum Sacramenti Confirmationis.*

Subiectum capax hujus Sacramenti est quivis homo baptizatus. Si verò baptizatus non sit, non est subiectum aptum hujus Sacramenti, sicut nec Ordinis aut aliorum Sacramentorum, quorum omnium Baptismus est janua: unde infans baptizatus, non solum validè, sed etiam licitè confirmari posset ante usum rationis, ut si timeretur diuturna absentia Episcopi, aut sit in articulo mortis, ut docet Suarez disp. 35. sect. 2. Tannerus, & alii. De amentibus, qui aliquando rationis usum habuerunt, eodem modo loquuntur Auctores sicut de adultis ratione utenti-

bus, & consequenter possunt confirmari nisi constet in peccato mortali existentes in amentiam incidisse. Perpetuò etiam amentes possunt confirmari, ut docet Suarez ibidem, & alii.

Quoad obligationem hoc Sacramentum suscipiendi, communis est sententia nullum esse præceptum ad illud accedendi, etiam commodè oblatà occasione, ac proinde secluso contemptu non esse peccatum, saltem grave, Confirmationem omittere: ita Sotus, Victoria, Navarrus, Henriquez, Valentia, Suarez, Coninck, Layman libro 5. tract. 3. cap. 5. quialios citat. Cum autem in quibusdam Canonibus dicitur, debere omnes confirmari, ut sint perfecti Christiani, intelligendum est de perfectione abundantia, non sufficientia, hæc autem perfectionis acquisitio non inducit ejusmodi obligationem.

Hinc à fortiori sequitur non obligari eos ad hoc Sacramentum suscipiendum, qui sine incommodo suscipere illud non possunt, ut non nisi cum vitæ aut bonorum periculo. unde parum habet probabilitatis quod inducere volunt nonnulli, teneri scilicet Catholicos in locis, in quibus viget persecutio Episcopum etiam cum ejusmodi periculo adire vel admittere, ut Confirmationis Sacramento roborentur ad fidem profitendam; hoc, inquam, parum habet probabilitatis, estque contra omnes Theologos, qui univèrsim affirmant, vel omnino non esse obligationem Confirmationem suscipiendi, vel non nisi ubi commodè haberi potest: nec distinguunt inter tempus persecutionis aut non persecutionis, præsertim cum vires, quas præbet Confirmatio ad fidem profitendam, possint aliis modis obtineri, nempe orationibus, &c.

In initio Ecclesiæ quando pauciores erant Christiani, & singulis annis bis tantum extra mortis periculum conferebatur Baptismus parvulis simul & adultis, simul etiam iisdem conferebatur Confirmationis Sacramentum, imò & in quibusdam locis, Eucharistiæ, nunc verò crescente numero fidelium, sicut Eucharistiæ iis ante usum rationis non datur, ita nec Sacramentum Confirmationis, ut majore illud devotione suscipiant, cum & finera, ad quem id suscipiunt, intelligant, & mysteria, ad quorum professionem suscipiunt, mente teneant.

Septimus itaque annus illius susceptioni ut plurimum est assignatus; tunc enim plerumque pueri rationis lux oriri censetur. Aliqui volunt expectari initium ætatis adultæ, quam incipere dicunt circa annum duodecimum. Sed hoc non est necessarium, ut omnes ferè fatentur, unde in Catechismo Romano jussu Concilii Tridentini ad instructionem Parochorum composito, circa hoc punctum sic habetur parte 2. cap. 3. num. 14. Illud etiam observandum est, omnibus quidem post Baptismum, Confirmationis Sacramentum posse administrari, sed minus tamen expedire hoc fieri antequam pueri rationis usum habuerint, quare si duodecimus annus expectandus non videatur, usque ad septimum certè hoc Sacramentum differre maximè convenit.

Quæres, ad quæ Sacramenta præmitti debeat Confirmatio, ut licitè suscipiantur? In primis ad Baptismum præmitti non debet, cum ille, ut diximus, sit Sacramentorum omnium janua, sine quo nullum omnino Sacramentum aut licitè suscipitur, aut validè. Difficultas præcipua est de Ordine; alia enim Sacramenta ante Confirmationem licitè recipi posse, communis est Theologorum

XI. *Nullum ex-ceptum accedendi ad Confirmationem.*

XII. *Qui Confirmationem sine incommodo suscipere nequeunt, ad illius susceptionem nullo modo tenentur.*

XIII. *In initio Ecclesiæ parvulis & adultis conferebatur simul Baptismus & Confirmatio.*

XIV. *Annus ætatis septimus est ut plurimum ad Confirmationem suscipiendam assignatus.*

XV. *Ad quorum Sacramentorum susceptionem præmitti debeat Confirmatio, ut licitè suscipiantur.*

logorum opinio. De Ordine itaque, Tannerus & alii putant esse peccatum ad hoc Sacramentum accedere non præmissâ Confirmatione, idque probant ex eo, quod Concilium Tridentinum sess. 23. cap. 4. de reformatione id præcipere videatur; ibi enim sic habetur: *Primâ tonsurâ non inicientur, qui Sacramentum Confirmationis non susceperint.* Unde deducunt hi Auctores, esse præ-

ceptum hæc de re, quod graviter obliget, saltem suscipientem. Suarez tamen disp. 38. sect. 1. sine, Coninck quaest. 72. art. 8. num. 90. Navarrus cap. 22. num. 9. Soto in quarto dist. 7. art. 8. conclusione tertiâ, Victoria & alii existimant hoc non esse peccatum, saltem mortale, neque hoc loco Concilii ullum importati aiunt præceptum.

DISPUTATIO SEPTUAGESIMA P R I M A.

De Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento.

SANCTISSIMUM hoc Sacramentum jure optimo Sacramentum gratiæ appellatur, utpote quod fontem ipsum & auctorem gratiæ in se continet, ideoque legi gratiæ peculiariter fuit reservatum, ubi Christus per illud mille in nos gratias derivat. Quemadmodum enim in ejus nativitate Melliflui facti sunt cœli, divinusque ros in terram lapsus eam felicissimè irrigavit, ita cœleste hoc manna sumentium animos pascit ac nutrit, virtutumque omnium floribus exornat: ad quem utrumque ejus effectum alludens Prophetæ Zachariæ, excellentissimum hoc Sacramentum vocat Frumentum electorum, & Vinum germinans Virgines. Deinde S. Dionysius de Ecclesiasticâ Hierarchia capite tertio hoc Sacramentum Sacramentorum omnium consummationem esse ait & perfectionem. Eius ergo natura, præstantia, dignitas hoc tractatu sunt explicanda.

SECTIO PRIMA.

An detur Sacramentum Eucharistiæ.

I.
Varii ex antiquis hæreticis Sacramentum Eucharistiæ negabant.

SANCTUS Epiphanius, Theodoretus, & alii referunt quosdam ex antiquis hæreticis, ut Archonticos & Messalianos, quorum illi Eucharistiæ omnino negabant, hi nullius esse utilitatis asserabant. Alii verò, ut Petrobursiani, quamvis Christam Sacramentum Corporis & Sanguinis sui in ultimâ cenâ instituisse, & Apostolis sumendum tradidisse faterentur, negabant tamen eum potestatem hoc Sacramentum consecrandi aliis dedisse, adeoque post Christi mortem Sacramentum Eucharistiæ dicebant in Ecclesiâ non extitisse, sicque non fuisse perpetuum. Sed hæc hæreticorum somnia jam penitus evanuerunt: unde nullus est ex hujus temporis sectariis, quamvis ad novitatem omnes maximè sint proni, qui hoc Sacramentum planè abrogare sit ausus.

Dicendum itaque dari Sacramentum Eucharistiæ, seu corpus & sanguinem Christi sub speciebus panis & vini verè & realiter contentum, idque fide certum est, & in variis Conciliis, ut Carthaginensi tertio, Lateranensi, Florentino, ac Tridentino definitum, ac denique hæc veritas ab Ecclesiâ jam inde ab ejus primordiis ut certa & indubitata per totum terrarum orbem perpetuâ traditione fuit recepta.

Probatur primò ex illo Matthæi 26. Marci 14. & Lucæ 22. *Hoc est corpus meum, hic est sanguis meus.* Qui sermo, inquit Pater Edmundus Campianus Ratione secundâ circa initium, visus est ipsi Lutherò tam potens, ut cum etiam disciperet fieri Zuïnglianus, quod eâ re plurimum incommodare Pontifici potuisset: captus tamen & vinculus apertissimo contextu cederet; neque minus invitus Christum verè præsentem in Sacramento sanctissimo fateretur, quam olim demones victi miraculis Christum Dei filium vociferati sunt. Imò, ut de abrogandâ Missâ, ait ipse, cum longam hæc de re disputationem cum demone habuisset, ab eo nihilominus convinci non potuit, nec ullo modo induci, ut Christum sub

II.
Dari Sacramentum Eucharistiæ, fide certum est.

III.
Ex sacris Literis ostenditur Corpus & Sanguinem Christi sub speciebus panis & vini verè ac realiter præsentem in Sacramento sanctissimo fateretur, quam